

Årsmelding fra IGA – 2023

Institutt for gruppeanalyse og gruppepsykoterapi

INNHOLDSFORTEGNELSE:

	side
INSTITUTTETS FORMÅL	3
ORGANISASJONEN	3
Medlemmer / generalforsamling	3
Styre, fagråd, utvalg, komiteer	4
Strategiseminar	4
Aktuelle arbeidsgrupper	5
INSTITUTTETS HOVEDOPPGAVER	6
UTDANNINGSVIRKSOMHETEN	6
• Hovedutdanningen	6
• Regionalt gruppeopplæringsprogram (RGO)	8
• Introduksjonsseminar i gruppepsykoterapi	9
• Veilederutdanningen	9
• Emnekurs for leger i spesialisering	10
FAGUTVIKLING OG KVALITETSSIKRENDE AKTIVITET	10
• Revisjon av litteratur i utdanningsprogram	10
• Oppfølging av lærere	10
• Kontakt med KV-veiledere	10
• KV-veileder-koordinator (KVVK)	11
MEDLEMSRETTET AKTIVITET	11
• GF seminar	11
• Vårseminar	11
• Medlemsbrev	11
NETTSIDENE – www.iga.no og Facebook	12
ØKONOMI	12
Stipend, tilskudd og faglig fordypning	12
STAB, FAST ANSATTE OG ENGASJERTE	12
Sekretariatet	12
Lærere og veiledere	13
SAMARBEID MED ANDRE ORGANISASJONER	14
NASJONALT:	14
• NGPF	14
• Samarbeidsrådet for etter- og videreutdanning i psykisk helsevern	14
• Psykoterapiutvalget i Norsk psykiatrisk forening	14
INTERNASJONALT SAMARBEID	14
• EGATIN, EFPP, GASi, IAGP, AGPA	14
FAGLIG AKTIVITET BLANT MEDLEMMER	15

INSTITUTTETS FORMÅL

Instituttets formål er å styrke det psykoterapeutiske tilbudet i Norge ved å sørge for kvalifisert utdanning i gruppepsykoterapi og gruppeanalyse, så pasienter får et solid og individuelt tilpasset gruppepsykoterapitilbud. Utdanningen er tverrfaglig og tilgjengelig for deltakere fra hele landet.

ORGANISASJONEN

Medlemmer og Generalforsamling

Pr. 31.12.23 hadde instituttet 142 medlemmer, 3 flere enn på samme tid i fjor.

Medlemskap kan søkes av gruppeanalytikere som jobber etter gruppeanalytiske prinsipper. Det er styret som godkjenner søknadene.

Generalforsamlingen (GF) består av instituttets medlemmer og er øverste myndighetsorgan i IGA. Det innkalles til GF minst én gang i året.

16. mars 2023 ble GF for første gang arrangert i Gjerdrums vei 19 med 47 medlemmer hvorav sju deltok digitalt. Tidligere på dagen ble GF-seminaret arrangert med 34 påmeldte. Temaet var: «IGA som medlemsorganisasjon inn i nye tider – relevant og bærekraftig». Fra generalforsamlingen:

Synnøve Ness Bjerke ble takket av som undervisningsleder gjennom 8 år

Generalforsamlingen

Brit Hunstad blir takket av som styreleder av avtroppende styremedlem Lasse Djerv.

Avtroppende styre (fra venstre) Lasse Djerv, Harald Nydal, Silje Kleppen, Maleen Geck Sevatdal, Brit Hunstad og Torill Nordgård Eriksen

Styre, fagråd, utvalg og komiteer

Styret forvalter instituttet, foreslår budsjett og sørger for forsvarlig organisasjon av virksomheten. Det utarbeider strategier, fastsetter planer og står for alle formelle vedtak. Styret har også ansvaret for innkalling til regelmessige møter med kandidatrepresentanter på hovedutdanningen.

Instituttleder og administrasjonssekretær møter fast i styremøtene.

Styret har fra mars 2023 bestått av (fra venstre): Maleen Geck Sevatdal, Torill Nordgård Eriksen, Kristina Rosager, styreleder Harald Nydal, Gry Kvamme, og Kjersti Solberg Lyngstad.

Fagrådet har etter GF i 2023 bestått av (fra venstre): Helle Elvebredd, Jon Johnsen, fagrådsleder Eli Moholdt Grønås, Andreas Ekberg og Nora Rustad.

Fagrådet er instituttets kvalitetssikrings- og faglig rådgivende organ og har følgende ansvarsområder: Rammeoppsett og faglig innhold i hht til retningslinjene av instituttets

utdanningsvirksomhet, initiere jevnlig ajourføring og revisjon av retningslinjer, oppdatering og videreutvikling av instituttets bibliotek, prinsipielle føringer ved utlysning av lærerengasjement i hht kompetanse og sammensetning samt godkjenning og oppfølging av KV-veiledere. Fagrådet er kandidatenes klageinstans, følger opp kandidatsaker og vurderer dispensasjonssøknader i hht retningslinjer for utdanningsvirksomheten. Fagrådet legger til rette for veiledning når det gjelder skriving av diplomoppgaver. Videre er fagrådsmedlemmene én av to sensorer i vurderingen av diplomarbeider.

Undervisningsleder møter fast på fagrådsmøtene.

Etikkutvalget skal bistå styre, fagråd og sekretariat i etiske spørsmål. I 2023 har utvalget bestått av Anna M. Szulc, Bent Horpestad og Karen M. Holm.

Valgkomitéen har etter GF 2023, bestått av Kristin Edin fra Son og Eva Hatlem Dølemo fra Kristiansand.

Strategiseminar

Styrets årlige strategiseminar foregikk 12. og 13. oktober 2023. Tema var «Evaluering av IGA som utdanningsinstitusjon». Som vanlig deltok medlemmer av styret, fagrådet, sekretariatet og valgkomitéen. Seminaret ble ledet av styreleder Harald Nydal. Tidligere undervisningsleder Synnøve Ness Bjerke innledet med bakgrunnen for at hovedutdanningen ble endret i 2017 og presenterte lærernes evaluering av endringene. Deretter hadde instituttleder Hanne-Sofie Johnsen Dahl et innlegg om IGA som utdanningsorganisasjon inn i

nye tider. Avslutningsvis hadde Kjersti Solberg Lyngstad (styret) et innlegg om evaluering, - om hvordan og hvorfor evaluere.

Seminaret var preget av mange spennende og gode diskusjoner. Arbeidsformen i strategiseminaret bidrar til å styrke IGAs undersøkende kultur, hvor det er rom for uenighet og diskurs før videre strategier legges.

Harald Nydal

Synnøve Ness Bjerke

Hanne-Sofie Johnsen Dahl

Aktuelle arbeidsgrupper

Gjennom 2023 har det vært noe mindre arbeidsgruppeaktivitet enn vanlig, dog etter behov. De som har vært i aktivitet gjennom 2023 er:

Arbeidsgruppe Samlokasjonsorganisasjon (SO)/PsykUT SA i samarbeid med IPSY, NKI og NPI.

Arbeidet har bestått i å finne best mulig samarbeidsform for instituttene i Gjerdrums vei 19. En SamlokaliseringsOrganisasjon (SO) ble opprettet i 2023, og denne har fått navnet PsykUT SA (med undertittel Psykoterapiinstituttene hus) etter stiftelsesmøte i desember. Hovedhensikten til PsykUT er å bedre instituttene økonomiske sikkerhet ved å overføre det enkelte institutts leieavtale (som per i dag er på 25 år) til en felles organisasjon som tar over leiekontraktene. Videre skal PsykUT arbeide med utleie av lokaler og stordriftsfordeler, som kan komme de psykodynamiske instituttene til gode. Forhåpentligvis vil samarbeidet redusere driftskostnader ved å gi enkelte stordriftsfordeler og best mulig utnyttning av undervisningslokalene, uten å leie dyrt andre steder.

Vi ønsker også å trygge arbeidsmiljøet for instituttets administrative personell. Dette gjelder spesielt avlastning og hjelp ved eventuell sykdom.

Styreleder Harald Nydal og styremedlem Kjersti Solberg Lyngstad representerte IGA i utarbeidingen av PsykUT, mens Kari Gjelstad og Gry Kvamme har sagt seg villige til å representere IGA i det nyopprettede styret.

Arbeidsgruppe Økonomi, ble opprettet i slutten av 2022 og har i 2023 bestått av Maleen Geck Sevatdal fra styret, Hanne-Sofie J Dahl fra sekretariatet, samt medlemmer av instituttet Christian Hjort og Kari Gjelstad.

Denne arbeidsgruppen har hatt få møter i 2023, men ble nedsatt for å arbeide med hvilke konsekvenser IGAs endrede økonomiske rammer har for utdanningsvirksomheten. På sikt er det ønskelig at økonomien går igjennom og at muligheter for nedskjæringer undersøkes, samt at muligheter for inntjening utover tilskudd fra H.dir kartlegges. I arbeidet er det åpent for kreative løsningsforslag og nye ideer.

Arbeidsgruppe IGA – NGPF samarbeid ble opprettet mai 2023 og skal arbeide med hvordan holde gruppepsykoterapeuter/ gruppeanalytikere fra hele landet aktive og engasjerte etter endt IGA utdanning (1-5 år). IGA samarbeider med NGPF om hvordan ulike modeller for samarbeid kan bidra til dette. (Se arbeidsgruppens rapport)

IGAs representanter er Kjersti S Lyngstad, Torill Nordgård Eriksen og Kristina Rosager fra styret. Hanne-Sofie Johnsen Dahl fra sekretariatet bidrar ved behov.

INSTITUTTETS HOVEDOPPGAVER

UTDANNINGSVIRKSOMHETEN:

Hovedutdanningen

IGA har siden 1992 tilbudt videreutdanning i gruppeanalyse og gruppepsykoterapi av ett til fem-års varighet. Faglig videreutvikling og endring i helsepolitiske føringer og styringsfokus i helseforetakene bidrar til nødvendig og kontinuerlig evaluering og revisjon av utdanningstilbudet. Nytt utdanningsprogram ble innført i 2017, som for noen kandidater gir mulighet til kortere kvalifiserende utdanning (fire år) før full gruppeanalytisk utdanning (skriftlig diplomarbeid).

IGA har alltid vektlagt at for å lære gruppepsykoterapi og gruppeanalyse kreves både innlæring av teori, veiledning på egen praksis og egenerfaring i smågruppe og storgruppe. Dette er i tråd med internasjonale standarder.

Et eget 4-årig obligatorisk utdanningsprogram godkjent av Norsk psykologforening (NPF) for psykologer til psykoterapispesialitet er etablert og innarbeidet i hovedutdanningen.

IGA kunne i 2021-23 arrangere et 2-årig utdanningsprogram (godkjent av Den norske legeforening) i gruppepsykoterapi for barn og unge rettet mot leger i spesialisering (LIS) Seminaret var også et tilbud for andre som arbeider i BUP-feltet. På grunn av for få søkere gjennomføres ikke dette tilbudet for innværende år (utdanningsåret 2023-24).

I tilknytning til samlingene på hovedutdanningen, er det lagt til fordypningsseminarer i: Basal psykoanalytisk teori – BPT, Mentaliseringsbasert gruppeterapi for personer med relasjonsvansker (MBT-G), og Gruppeterapi ved rus og avhengighet – RUS.

Rammer for hovedutdanningen

Hovedutdanningen arrangeres med fem årlige samlinger á 3-3,5 dager. Programmet består av en to-årig basisdel (Trinn A) og en to-årig fordypningsdel (Trinn B). Kandidater uten tilstrekkelig teori- og/eller erfaringsbakgrunn for opptak direkte til Trinn A, starter utdanningen med ett-årig Grunnleggende trinn. Det er også mulig å ta Grunnleggende trinn alene, som en innføring i gruppepsykoterapi. For leger i spesialisering psykiatri (LIS) teller dette som tredje års psykoterapeiveiledning.

Skriftlige oppgaver leveres ved avslutning av hvert trinn. Fokus her er å øve på å benytte teori for å belyse kliniske problemstillinger.

Det kreves videre deltakelse i kollegiale veiledningsgrupper (KV-grupper) mellom samlingene, lokalt eller digitalt.

Målsetning for hvert av trinnene i utdanningen

Grunnleggende trinn (1 år): Formidle basiskunnskap i gruppepsykoterapi og om gruppeprosesser, med sikte på å kunne lede grupper i førstelinjen og fungere som koterapeut i terapigrupper i behandlingsinstitusjoner innenfor psykisk helsevern og rusbehandling.

Trinn A (2 år): Utdanne kandidaten til å kunne arbeide kvalifisert og systematisk med gruppepsykoterapi i førstelinjen og på spesialistnivå med polikliniske og innlagte pasienter. Kandidater som har fullført Grunnleggende trinn, RGO eller som har tilsvarende teori- og erfaringsbakgrunn, kan tas opp på Trinn A.

Trinn B (2 år): Sette kandidatene i stand til å arbeide selvstendig med gruppepsykoterapi og gruppeanalyse med innlagte og polikliniske pasienter, inkludert i privat praksis, og gi grunnlag til å kunne veilede i gruppepsykoterapi.

Kandidater som har gjennomført Trinn A, med tillegg av teoriseminar i basal psykoanalytisk teori (BPT), eller tilsvarende, kan tas opp på Trinn B.

Utdanningen i gruppeanalyse avsluttes med en skriftlig diplomoppgave basert på det kliniske arbeidet som den enkelte kandidat har mottatt veiledning på gjennom Trinn B.

Psykoterapispesialitet for psykologer

Fra 2018 ble et 4-årig obligatorisk program for psykologer som spesialiserer seg i psykoterapi innarbeidet i IGAs utdanningsprogram, med godkjenning fra Norsk psykologforening (NPF). I KV-grupper og på Trinn A får disse veiledning i rene psykologgrupper. På Trinn B, i storgruppen og i smågrupper deltar de i tverrfaglige grupper på lik linje med andre deltakere i utdanningen.

I psykoterapispesialiteten inngår tre 2-dags seminarer i løpet av fire år. Første seminar handler om psykologspesialistrollen, vitenskapsteori og psykoterapiforskning, andre seminar handler om diagnostikk, tester og behandling, og tredje seminar handler om familie og samfunn, veiledning og etikk.

Psykoterapispesialitet for BUP-feltet

Legeforeningens psykoterapiutvalg og spesialitetskomite for LIS innen BUP-feltet har ønsket en to-årig gruppepsykoterapiutdanning for BUP. IGA ble høsten 2018 invitert til å tilby dette. Arbeidsgruppen 2-årig gruppepsykoterapi (GPT) for BUP fikk i mandat å planlegge for dette. Forslaget ble vedtatt av styret og tilbudet ble annonsert våren 2020, men det meldte seg ikke nok søkere til å starte høsten 2020. Etter godkjenning av dette psykoterapiløpet for LIS i BUP-spesialitet fra Dnlf i 2021, ble tilbudet bredere annonsert våren 2021. Første BUP-gruppe startet ved IGA i september 2021, med en overvekt av LIS/leger, men også deltakere med annen profesjonsbakgrunn. Det ble dessverre ikke nok søkere til å starte ny gruppe verken høsten 2022 eller 2023 til tross for betydelig arbeid med å gjøre tilbudet kjent både for LIS og andre i BUP. IGA kommer derfor ikke til å tilby denne utdanningen fra neste år, men ønsker å opprette dialog med RBUP (evt IBUP) for et evt samarbeid rundt dette utdanningstilbudet.

Fordypningsseminarer

I 2023 ble det gjennomført to fordypningsseminarer, med oppstart i løpet av undervisningsåret 2022-23: Fordypningsseminar i basal psykoanalytisk teori (BPT) over halvannet år og fordypningsseminar i mentaliseringsbasert terapi i gruppe (MBT-G) over to år.

Opptak av kandidater og sammensetning av grupper i 2023

I 2023 var det 73 søkere til 58 ledige plasser til Grunnleggende trinn, Trinn A1 og Trinn B1 på hovedutdanningen. Alle plassene ble fylt opp, men en kandidat på A1 trakk søknaden like før oppstart. Søkingen er tilfredsstillende, men færre enn fjoråret søkte seg til Trinn A1. På grunn av den økonomiske situasjonen er vi avhengige av å kjøre fulle grupper. Dessverre manglet vi tre søkere for å starte den to-årige gruppeterapiutdanningen for LIS i BUP, som uansett full gruppe ville være kostbar for IGA å drive. Dette gjelder generelt for alle fordypningsseminarene.

Utdanningsåret 2023-24 startet i september med 104 kandidater fordelt på 14 teori- og veiledningsgrupper og 11 smågrupper. I teori- og veiledningsgruppene var kandidatene fordelt på to grupper på Grunnleggende trinn, tre på Trinn A1, hvorav én gruppe gjaldt psykoterapispesialitet for psykologer (PSP), fire grupper på Trinn A2, tre grupper på Trinn B1 og to grupper på B2. Tverrfaglig sammensetning av gruppene tilstrebes i alle grupper, bortsett fra i PSP-gruppen, og det tas hensyn til kjønn, alder og geografi.

Fordeling av antall kandidater utdanningsåret 2023-24

Grunnleggende trinn	Trinn A 1.år	Trinn A 2.år	Trinn B 1.år	Trinn B 2.år	MBT-G Ferdig 2024	BPT
16	23	31	18	16	8	43

Yrkesbakgrunn kandidater utdanningsåret 2023-24

Psykolog	Lege	Sykepleier	Sosionom	Prest	Barnev.ped.	Vernepleier	Fysioterapeut	Annet
50	21	10	10	1	2	2	2	6

Andelen psykologer er økende, nå 52% (42% i fjor), mens andelen leger er synkende til 22% (30% i fjor). Kandidater med annen utdanningsbakgrunn enn lege/psykolog, har en økning og utgjør i år totalt 34% (28% i fjor). Det er en viss bekymring knyttet til at færre leger søker.

Fordypningsseminarene har varierende søkning. Til seminarene, som ble utlyst i 2023 fikk vi ikke mange nok søkere til å starte et nytt to-årig fordypningsseminar i MBT-G. Derimot var det nok søkere til ett-årig fordypningsseminar i gruppeterapi for pasienter med rus- og avhengighetsproblematikk. Det er imidlertid god søkning til BPT-seminaret, men med færre søkere enn i 2022.

Diplomoppgaver i gruppeanalyse

I 2023 fullførte ti kandidater gruppeanalytikerutdanningen med godkjent skriftlig arbeid. Sju av disse var til stede på sommerfesten og fikk sine diplomer utdelt av Gry Kvamme fra styret.

Fra venstre: Erik Elseth, Eivind Johnsen, Trond Carlsen, Geirmunn Sletten, Mia Wanvik Stenersen, Anders Bøhnsdalen og Frode Grøstad)

Hovedutdanningen gir følgende godkjenninger

- For psykologer er 4-årig obligatorisk program for psykoterapispesialitet, godkjent av NPF.
- IGAs utdanning er tellende for leger i psykiatrispesialisering (LIS) og etterutdanning: Grunnleggende trinn 126 timer, Trinn A 252 timer og Trinn B 292 timer.
- Full utdanning godkjennes med inntil 150 timer etterutdanning for spesialister i barne- og ungdomspsykiatri.
- Treårig utdanning godkjennes med 2 x 30 poeng (emnekurs psykiatri og valgfrie kurspoeng) til videre- og etterutdanning i allmenntidmedisin.
- Grunnleggende trinn er under gitte forutsetninger godkjent som tellende til veiledning 35 timer i valgfri terapiform, fordypningsdel gruppeterapi, for LIS i psykiatri og for LIS i rus- og avhengighetsmedisin.
- Psykiatere, psykologspesialister, leger og psykologer under spesialisering kan få rett til trygderefusjon for gruppen de driver på Trinn B, men kun i to år og er derfor mest relevant for de som skal starte korttidsgruppe.
- RGO har også godkjenning for de fleste yrkesgrupper, dog noe forskjellig timetall, søkes av IGA for hvert RGO.

IGA mottar offentlig støtte fra Helse- og omsorgsdepartementet via Helsedirektoratet gjennom tilskuddsordningen til både hovedutdanningen og RGO.

Regionalt gruppeopplæringsprogram (RGO)

IGAs ettårige regionale opplæringsprogram tilbyr opplæring og utdanning i gruppebasert behandling av psykiske lidelser og rus- og avhengighetsproblematikk for helsearbeidere i førstelinjen og spesialisthelsetjenesten. Den faglige målsettingen er å gi deltakerne forståelse for hvordan gruppebaserte behandlingstilbud kan brukes ved ulike problemstillinger og innenfor ulike rammer. Programmet er tverrfaglig. RGO representerer en viktig kontakt- og samhandlingsarena for regionen der programmet arrangeres. IGA har som mål å arrangere RGO hvert år og i nye geografiske områder. Ett år på RGO gir mulighet for å starte direkte på Trinn A på hovedutdanningen. Ofte står lokalt DPS for den lokale forberedelsen i samarbeid med undervisningsleder og lokal koordinator.

RGO-lærere i Stavanger: Helge Knudsen, Kristin Fjermestad, Bent Horpestad, Kirsti Hansen, Silje Klippen, Jone Schanche Olsen og Ivar Tysland

RGO i Stavanger startet opp i september 2023 med sju lokale veiledere og 60 deltakere. Programmet har sammenlignet med tidligere år, klart å rekruttere flere deltakere fra førstelinjen samt ni leger i spesialisering som tar RGO som 3. års psykoterveiledning. Neste RGO er under planlegging i Tromsø fra september 2024, også med lokale veiledere og mange forelesere fra regionen. Deretter har Ålesund meldt sin interesse i 2025.

Introduksjonsseminar i gruppepsykoterapi

IGA tilbyr årlige tre-dagers introduksjonsseminarer i gruppepsykoterapi, både for behandling av voksne med psykiske og/eller rus- og avhengighetsrelaterte lidelser og et eget introduksjons-seminar for de som jobber med barn og unge (13-18 år). Målsettingen er å gi

en introduksjon i gruppedynamisk og gruppe-analytisk tenkning og metode, egnet til bruk i døgn-, dag- eller polikliniske rammer og ved ulike kliniske problemstillinger, både i førstelinjen og i spesialisthelsetjenesten. Seminaret består av teoriforelesninger, veiledning i grupper og storgruppemøter. I 2023 ble det arrangert introseminar i Oslo med 24 deltakere Lærere var: (fra venstre) Johnny Pettersen, Brit Hunstad og Espen Ajo Arnevik.

I 2023 ble også introseminar i gruppeterapi for barn og unge arrangert for 16 deltakere. Lærere var (fra venstre): Knut Asbjørn Ulstein, Elin Eibye Holm og Christian Hjort.

Veilederutdanningen

IGAs ett-årige veilederutdanning arrangeres hvert eller annet hvert år, avhengig av behov og kapasitet. Utdanningen har som formål å gi gruppeanalytikere veilederkompetanse innen gruppepsykoterapi og gruppeanalyse, med vekt på veiledningspraksis og veiledningspedagogikk. Programmet har seminarform, med fire samlinger á to dager på ca. et år. For å bli godkjent psykoterveileder i gruppepsykoterapi av Psykoterapiutvalget i Dnlf (Legeforeningen) må psykiatere ha gjennomført veilederutdanningen.

Gruppepsykoterapeuter fra IGA som har veiledningsoppgaver innen gruppepsykoterapi, kan også delta på utdanningen. Gruppeanalytikere prioriteres hvis det er begrenset plass i gruppene. Våren 2023 fullførte 14 nye deltakere veilederutdanningen med Kari Gjelstad og Thor Kristian Island som lærere. Ny veilederutdanning 2024-25 er under planlegging.

De som gjennomførte veilederutdanningen i juni 2023: Torbjørn Liaaen, Kristine Akseth, Knut Asbjørn Ulstein, Ellen Langlete, Carl Fredrik Gamst, Helen Staubo, Bettina Berdal, Inger Tone Kleven, Heidi Husby, Victoria Lange, Anne Cecilie Harvei og Tonje Emorsten sammen med lærerne Kari Gjelstad og Thor Kristian Island (Menno de Jong og Andreas Egeland ikke tilstede da bildet ble tatt).

Emnekurs i gruppepsykoterapi

IGA tilbyr lokaler og praktisk bistand for to-tre emnekurs som REGUT arrangerer årlig for leger i spesialisering (LIS) hhv. I psykiatri og i rus- og avhengighetsmedisin. Lærerne er alle utdannet gruppeanalytikere fra IGA.

To emnekurs for LIS i psykiatri ble arrangert i løpet av 2023 i IGAs lokaler i Gjerdrums vei 19, samt ett i lokalene til NPI i Fridtjof Nansens vei 17. For 2024 er det planlagt tre nye emnekurs, for å imøtekomme behov fra flere LIS i ferd med å bli ferdige med spesialitet.

I januar 2023 ble det arrangert to-dagers emnekurs i gruppepsykoterapi for LIS innen Rus- og avhengighets-medisin, også i IGAs lokaler.

Diana Schart, Synnøve Ness Bjerke og Frode Finseth under emnekurset i oktober.

FAGUTVIKLING OG KVALITETSSIKRENDE AKTIVITET

Revisjon av litteratur i utdanningsprogram

Pensum for hovedutdanningen evalueres av kandidater og lærere etter hver samling. En fast arbeidsgruppe med undervisningsleder og medlemmer fra lærergruppen og fra fagrådet har ansvar for årlig revisjon av teoriprogrammet. Fagrådet reviderer også pensum for RGO, etter evaluering fra veiledere og deltakere ved RGO og innspill fra undervisningsleder.

Oppfølging av lærere

IGA arrangerer to heldagsmøter for lærerstaben ved hovedutdanningen; i september før første samling og i forbindelse med generalforsamlingen i mars. Heldagsmøtene inneholder både planlegging, diskusjoner og faglig påfyll.

Lærerne mottar regelmessig klinisk veiledning i to grupper etter hver samling med Øyvind Urnes som veileder. Prosessveiledning for lærergruppen skjer på hver samling, med Kari Gjelstad som veileder. Nye lærere får rutinemessig et informasjonsskriv til nye lærere, kvalitetssikret gjennom høring blant lærere og behandling i fagrådet. Det ble i 2023 engasjert en ny lærer, Grazyna Banach etter at Jon Johnsen sluttet etter 24 år som lærer. IGA er svært takknemlig for hans mangeårige innsats som lærer.

Christian Hjort har som Samlingsansvarlig lærer I, ansvar for å lede møter samt å holde orden på referater og kandidatenes oppmøte. Helene Hedemark som Samlingsansvarlig lærer II, har ansvar for kontakten med hotellet og er KV-ansvarlig lærer.

Kontakt med KV-veiledere

Fagrådet godkjenner KV-veiledere etter søknad. Godkjenningen må fornyes hvert sjuende år. Instituttet oppfordrer alle som arbeider med gruppepsykoterapi-veiledning til å ta veilederutdanningen. Pr. 31.12.23 har i alt 59 gruppeanalytikere godkjenning som KV-

veiledere. Liste over disse ligger til enhver tid på IGAs hjemmeside. Noen er engasjert som lærere i hovedutdanningen, men mange av de øvrige er tilgjengelige for veilederoppdrag.

Den årlige veiledersamlingen for KV- og RGO-veiledere ble arrangert 12. mai 2023. Faglig tema i var «Vanskeligheter i koterapi». Espen Ajo Arnevik, psykologspesialist og gruppepsykoterapeut holdt et engasjerende foredrag, som bidro til viktige refleksjoner i påfølgende diskusjoner og viktige påminnelser om det dynamiske forholdet mellom koterapeuter.

KV-veileder-koordinator, KVVK

Eli Moholdt Grønås har oppgaven som KV-veileder-koordinator, KVVK. Funksjonen er forankret i fagrådet. KVVK har ansvar for digital veiledning for KV-veilederne samt det å formidle kontakt mellom KV-veileder og veileder på hovedutdanningen.

MEDLEMSRETTET AKTIVITET

GF seminaret 2023: «IGA som medlemsorganisasjon inn i nye tider- relevant og bærekraftig».

Instituttleder Hanne-Sofie Johnsen Dahl innledet med et foredrag som tok utgangspunkt i hvem IGA er til for, hvem som trenger oss, hvilke nye behov som oppstår og hvem som er våre samarbeidspartnere og konkurrenter. For å møte disse utfordringene la hun vekt på hvor viktig det er å tilhøre et fellesskap – utover GF. Den påfølgende diskusjonen blant de 34 deltakerne på seminaret ble rik, interessant, engasjert og mange-fasettert blant annet om hva som skaper tilhørighet til IGA.

Vårseminar

I mai 2023 arrangerte IGA i samarbeid med NGPF et seminar med den polske gruppeanalytiker og ass. Prof. Ved Maria Grzegorzewska Universitetet i Warszawa; Anna Zajenkowska og hennes forskerkolleger; Agnieszka Chrzczonowicz og Katarzyna Czajkowska. Anna Zajenkowska sitter i styret for EFPP (European Federation of Psychoanalytic Psychotherapy), der både IGA, IPSY og IBUP er medlemmer. Hun leder forskningslaben «Heal» der fokus er «Hostility» (Fiendtlighet).

Anna leder også arbeidet med «Poland on the couch», et gruppeanalytisk initiativ for å skape en trygg base for kommunikasjon og samtale utenfor terapirommet. Seminaret var tredelt. Først et foredrag om fiendtlighet ved Anna Zajenkowska med tittelen “How psychoanalytic psychotherapists can benefit from social and cognitive psychology? Hostile attributions and schizoid-paranoid position”. Deretter fulgte foredraget «Application of

Group Analysis: Society on the Couch», hvor de presenterte sine erfaringer med å ha storgrupper utenfor utdanninger i samfunnet for øvrig. Seminaret ble avsluttet med en mediangruppe med totalt 38 deltakere.

Medlemsbrev

I 2023 fikk medlemmene nyttårshilsen med innkalling til generalforsamlingen fra instituttleder, samt julehilsen i desember. I tillegg til dette sendes det regelmessig ut e-poster med utlysninger av engasjementer og verv samt informasjon om konferanser og seminarer.

NETTSIDENE – www.iga.no

Hjemmesiden er IGAs viktigste informasjonskilde utad. Her finner alle interesserte alt om utdannings- og seminartilbud og om IGA som organisasjon. Kandidater og medlemmer kan logge seg inn til egne sider med all relevant informasjon for hver av gruppene.

Påmelding til instituttets utdanningsprogram og andre seminarer foregår elektronisk. Man kan finne lenker til andre aktuelle nettsteder nasjonalt og internasjonalt, om forskning, om gruppeterapi, relevant litteratur og annet. Medlemmer og kandidater oppfordres til å bruke nettsidene og til å gi tilbakemeldinger til sekretariatet om brukervennlighet, ting som savnes, kan forbedres osv.

IGA har også en åpen side på Facebook (www.facebook.com/gruppeanalyse). Her legges mer uformell informasjon ut. IGA oppfordrer alle medlemmer til å dele informasjon og andre innlegg som de mener kan være av faglig interesse for flere, på denne Facebook-siden.

ØKONOMI

IGAs omsetning knyttet til hovedutdanning og RGO var i 2023 på 9 920 780 kr, vi fikk et underskudd på kr 58 899. Tilskuddet fra Helse- og Omsorgsdepartementet var på kr 5,1 millioner. Tilskuddet går til drift av IGA, hovedutdanningen og til det regionale opplæringsprogrammet (RGO) samt til stipender til kandidater, og til faglig fordypning for engasjerte medlemmer. Inntektene er ellers i all hovedsak inntekter knyttet til deltakeravgift på hovedutdanningen og seminarer.

Stipend, tilskudd og faglig fordypning

Det tilstrebes hvert år å sette av midler til stipend. Kandidater med særlige utgifter, bl.a. knyttet til lang reisevei og/eller lite eller ingen økonomisk støtte fra arbeidsgiver, prioriteres. Det ble i 2023 gitt stipend til ni kandidater, totalt kr 150 000. For utdanningsåret 2023-24 har IGA ikke hatt midler til å gi tilskudd til KV-gruppenes utgifter til ekstern veileder. I 2023 var det heller ikke midler til skrive- og forskningsstipend. Det er refundert totalt kr 64 416 til faglig fordypning/kompetanseheving for sju personer dette året.

STAB – FAST ANSATTE OG ENGASJERTE

Sekretariatet

Instituttets daglig drift ivaretas av sekretariatet, som i 2023 har bestått av administrasjonssekretær Diana Schart instituttleder Hanne-Sofie Johnsen Dahl og undervisningsleder Audun Magne Ulland. Instituttleder (30%) og undervisningsleder (50%) er begge i åremåls deltidsstillinger, mens administrasjonssekretær er fast ansatt i 100% stilling.

Lærere og veiledere tilknyttet hovedutdanningen, seminarene og RGO.

Lærere på hovedutdanningen 2023-24:

(Bakerste rekke) Hans Peter Møller, Frode Finseth, Øystein Christoffersen, Magne Olav Gudmestad.

(Midterste rekke) Laila Hjulstad, Ingalill Johnsen, Hanne-Sofie J. Dahl, Helene Hedemark, Synnøve Ness Bjerke, Grazyna Banach.

(Fremste rekke) Siri Johns, Audun Ulland, Christian Hjort, Helle Janecke Elvebredd.

Veiledere engasjert for lærergruppen på hovedutdanningen 2023-24:

Klinisk veiledning lærerstab ved hovedutdanningen: Øyvind Urnes

Prosessveileder lærerstab ved hovedutdanningen: Kari Gjelstad

Lærere på fordypningsseminarene utdanningsåret 2023-24

MBT-G veiledning/teori   Øyvind Urnes

BPT (psykoanalytisk teori)   Steffen R. Holthe, Anna Szulc, Torbjørn Liaaen.
Nora Rustad og Øystein Førre med oppstart januar 2024
Inger Marie Bua, Hanne-Sofie Johnsen Dahl og Øystein Førre
avsluttet sine BPT grupper i juni 2023.

RUS   Espen Ajo Arnevik med oppstart januar 2024.

Lærer på skriveseminar 2023-24:

Skriveseminar (diplomoppgave): Kjersti S. Lyngstad

Lærere RGO i Stavanger 2023-24:

Helge Knudsen, Kristin Fjermestad, Bent Horpestad, Kirsti Hansen, Silje Klippen, Jone Schanche Olsen og Ivar Tysland

Veileder for lærerstab RGO 2023-24:

Veileder: Maleen Geck Sevatdal

Anbefalte emnekurs i gruppepsykoterapi

For leger i spesialistutdanning psykiatri har RegUt engasjert Synnøve Ness Bjerke, Frode Finseth, Helene Hedemark og Thor Kristian Island som kursledere/lærere.

For leger i spesialistutdanning i rus- og avhengighetsmedisin er Synnøve Ness Bjerke og Jon Johnsen kursledere/lærere.

Obligatoriske seminarer for psykoterapispesialiteten 2023-24

Lærere: Andreas Ekberg og Christian Schlüter

SAMARBEID MED ANDRE ORGANISASJONER

NASJONALT SAMARBEID

Norsk gruppepsykoterapeutisk forening (NGPF)

NGPF har fra etablering i 1989 for flere kjent som en medlemsorganisasjon for instituttet. I starten kunne bare de med full 5-årig IGA-utdanning være medlem, etter hvert er foreningen åpen for de med kortere utdanningsløp og gruppepsykoterapeuter med annen utdanning. NGPF er fortsatt IGAs aller nærmeste samarbeidspartner og de fleste som er medlemmer i instituttet (IGA) er også medlem i NGPF.

NGPFs hovedoppgave er å fremme gruppepsykoterapiens vilkår i Norge. På nettsidene (www.ngpf.no) finnes informasjon om gruppepsykoterapi som behandlingsmetode og en liste over gruppepsykoterapeuter som er medlemmer av NGPF. NGPF utgir Gruppenytt, de publiserer og oppdaterer listen over gruppeterapeuter og arrangerer medlemskvelder med faglig innhold, litteraturgrupper og Sannerseminaret annet hvert år.

Samarbeidsrådet for etter og videreutdanning i psykisk helsevern

Samarbeidet med andre tilskuddsmottakere fortsetter. Dette gjelder både kontakt med Helsedirektoratet, Helse- og omsorgsdepartementet, høringsuttalelse til Stortingets statsbudsjett-arbeid og samarbeid om Psykoterapibiennalen, som ble arrangert 20. mars 2023 med tema «Utenforskap».

Psykoterapiutvalget i Norsk psykiatrisk forening

Arrangerer årlige kontaktmøter for godkjente psykoterapiveiledere. IGA inviteres sammen med de andre instituttene til jevnlig gjensidige informasjonsmøter. Leder for psykoterapiutvalget i Norsk psykiatrisk forening, er Tone Tveit (en av to gruppeanalytikere i utvalget).

INTERNASJONALT SAMARBEID

EGATIN

IGA er medlem i **European Group Analytic Training Institutions Network**.

EGATIN Study Days arrangeres mot slutten av april hvert år i ett av medlemslandene. I 2023 var flere norske deltakere med i Budapest. «Study Days 2024» blir i Århus. Delegat fra IGA Norge er undervisningsleder Audun Magne Ulland. Thor Kristian Island og Steinar Lorentzen er æresmedlemmer.

EFPP

IGA er også medlem av **European Federation for Psychoanalytic Psychotherapy – EFPP**, en europeisk paraplyorganisasjon for nasjonale nettverk av psyko-analytisk orienterte organisasjoner innen voksen-, barne- og ungdoms-, gruppe-, par- og familiebehandling rettet mot offentlige helsetjenester. IGA har to delegater; Kjersti Solberg Lyngstad og Hanne-Sofie Johnsen Dahl. Thor Kristian Island var delegat fram til mars 2023. Internasjonale konferanser arrangeres hvert 3. år, neste i Warszawa sept. 2024.

GASi

Group Analytic Society International, GASi arrangerer hvert 3. år et stort inter-nasjonalt symposium. Sist i Beograd 23.-27. aug. 2023 med mange norske deltakere (se tidligere tilsendt reisebrev).

IAGP

International Association for Group Psychotherapy and Group Processes (IAGP)

Thor Kristian Island er komitémedlem i IAGP Analytic Group Psychotherapy Section og redaktør av «Globeletter», IAGPs nettbaserte nyhets-og fagmagasin, som kommer ut to ganger i året.

AGPA

Flere norske gruppeanalytikere er medlemmer av **American Group Psychotherapy Association, AGPA**. På AGPA-konferansen i 2023 deltok tre norske deltakere (se tidligere tilsendt reisebrev).

FAGLIG AKTIVITET BLANT IGAs MEDLEMMER

I nyttårshilsenen ble alle IGAs medlemmer oppfordret til å sende en oversikt til bruk i årsmeldingen over faglig aktivitet som gruppeanalytikere.

Følgende medlemmer fulgte oppfordringen:

Berg, Else Margrethe:

Forelesning: «Om å lese teori for terapi», Forelesning på Sannerseminaret

Bjerke, Synnøve Ness:

Forelesninger/Undervisning:

- Undervisning om gruppeterapi på to fagdager ved Blå Kors kompasset,
- Forelesning på Psykoterapibiennale 2023: «Fra ensomhet til fellesskap gjennom gruppeterapi» (i samtale med gruppedeltaker).
- Forelesning om endring via gruppeterapi på Schizofrenidagene 2023
- Introduksjonsforelesninger RGO Stavanger 2023

Lærer/ Veilederoppgaver:

Lærer ved to emnekurs i gruppepsykoterapi for leger i spesialisering (LIS) hhv innen psykiatri og innen rus- og avhengighetsmedisin.

Veiledning (digital) på diplomarbeid for én kandidat

Bokanmeldelse:

Innlegg og deltakelse i paneldiskusjon ved lanseringen av Sigmund Karteruds reviderte lærebok «Gruppeanalyse og Psykodynamisk Gruppepsykoterapi», Pax forlag 2023.

Dahl, Hanne-Sofie Johnsen:

Forskningsfremlegg:

«Short term psychoanalytic group therapy for adults with ADHD», i Dublin på Society of Psychotherapy Research konferansen.

«Psykodynamisk gruppeterapi for unge voksne med ADHD – resultater fra en naturalistisk studie» presentert med ulike perspektiver først ved Psykoterapibiennale 2023 på Litteraturhuset i Oslo; deretter ved NTNU Felleskonferansen: «Nesten voksen med utviklingsforstyrrelser – Hva gjør vi»? og ved Schizofrenidagene 2023 i Stavanger.

Medforfatter på forskningsartikler:

Gergov, V; Prevendar, T; ... Dahl, H-S J; ... Poulsen, S. (2023). Sociodemographic Predictors and Moderators of Treatment Outcomes of Psychotherapeutic Interventions for Young People with Mental Disorders: A Systematic Review. *Adolescent Research Review*

Øvstebø, R.B; Pedersen, G.A.F; Wilberg, T; Røssberg, J.I; Dahl, H-S.J.; Kvarstein, E.H.

Countertransference in the treatment of patients with personality disorders: A longitudinal study.

Psychotherapy Research

Veiledning:

Veileder for lederne ved sengeposter psykiatrisk avd. Lovisenberg sykehus, 2.hver uke

Storgruppeleder ved seminar for blivende læreanalytikere og læreanalytikere ved Psykoanalytisk Institutt

Verv:

Delegat og styremedlem i EFPP, representerer Group Section
Medlem av vitenskapelig komite til Nordisk Psykoanalytisk Kongress, august 2024
Medlem av lærerseminar gruppen ved Psykoanalytisk Institutt

Læreroppgaver:

Lærer ved «Sino-Norwegian Advanced Training in Psychoanalytic Psychotherapy» I Qingdao, Kina
Lærer ved Psykologisk Institutt, UiO på Psykodynamisk Klinikk og på profesjonsforberedende studier

Dørheim, Signe:

Undervisning:

Forelesninger på RGO i Stavanger om «Hvordan forberede og drive gruppe» og om «Koterapi».

Elvebredd, Helle Jannecke (sammen med Lone Dragland):

Undervisning:

Forelesning for LIS psykiatri ved sykehusene Diakonhjemmet og Lovisenberg: "Gruppepsykoterapi, hvem tilbys psykodynamisk gruppeterapi, gruppeterapeutiske faktorer, gruppeprosesser, utfordringer i gruppeterapi, forskning-effekt og kasuistikk».

Ingerø, Ingar Eugen

Veiledning:

Klinisk veiledning på gruppeterapi ledet av psykiater i avtalepraksis
Prosessveileder ved spesialpoliklinikken for spiseforstyrrelser på Gaustad
Klinisk veileder på gruppeterapi ved Trasoppklinikken hhv. Døgnavdeling og poliklinikk
KV- veileder (1 digital gruppe)

Island, Thor Kristian:

Forelesninger/foredrag/presentasjoner:

«Om digital veiledning av gruppepsykoterapi» forelesning ved psykoterapiutvalgets kontaktmøte for psykoterapiveiledere januar 2023
«Om selvavsløring, tillit og skam i læringsgrupper», forelesning ved IBUP seminar februar 2023
«Når dialogen bryter sammen» og «Psykiateren, egnet til hva?», to forelesninger ved Sola-seminaret for veiledere i psykodynamisk psykoterapi april 2023
"Online supervision of group analytic therapy – is that possible?", sub-pleinary presentation ved GASi symposium Beograd august 2023.

Verv

IGA delegat til EFPP frem til mars 2023.
Editor of IAGP Globeletter
Committee member of IAGP Analytic Group Psychotherapy Section

Læreroppgaver

Lærer ved emnekurs i gruppepsykoterapi for LIS
Lærer ved veilederutdanningen IGA
Lærer ved «Sino-Norwegian Advanced Training in Psychoanalytic Psychotherapy, Group Section» I Beijing, Kina.

Johns, Siri:

Veiledning:

Prosess- og klinisk veileder for gruppeseksjonene på Øvre- og Nedre Romerike DPS.
Veileder for gruppeteamet på Vinderen psyk. pol. Kl.
Veileder for gruppeteamet på Nydalen DPS.

Forelesninger:

Forelesninger på seminardag RGO Stavanger.
Forelesning og veiledning på fagdag for Enhet for spiseforstyrrelser Follo DPS.
Forelesning sammen med Øyvind Urnes om MBT på dagsseminar for gruppeanalytikere i Warszawa.

Karterud, Sigmund:

Bokutgivelse:

Karterud, S. (2023) Gruppeanalyse og psykodynamisk terapi. Revidert utgave. Oslo: Gyldendal

Forelesning:

Forelesning ved COIRAGs møte i Padova: «On group analysis and mentalization-based group therapy».

Lorentzen, Steinar:

Forelesninger:

Focused Group Analytic Psychotherapy. An Integration of Clinical Experience and Research. Online lectures (2x 45 min), International Organization of Group Psychotherapy. March 19, 2023.

Workshop:

Focused Group Analytic Psychotherapy. An Integration of Clinical Experience and Research. Workshop 2x 90 min., Group Analytic Society-International Symposium, Belgrade, Serbia. August 23-27, 2023.

Bokanmeldelser

Karterud, S. (2023) Gruppeanalyse og Psykodynamisk Gruppepsykoterapi. Pax forlag, 613 sider. Anmeldt i Gruppenytt, medlemsblad for NGPF.

Andre bidrag:

Lorentzen, S. Group analytic psychotherapy. An effective treatment? In: *In search of change: Psychoanalytic process and outcome. An integrative perspective*, Gullestad, S.E., Stänicke, E. & Leuzinger-Bohleber, M. (Editors). Routledge, In press.

Lyngstad, Kjersti Solberg:

Læreroppgaver:

Lærer og smågruppeleder ved Gruppenanalytiseseminare e.V. (GRAS) i Bonn, Tyskland (1 uke 2 ganger årlig fra 2020)

Seminarleder skriveseminar Diplomoppgave gruppeanalyse (avsluttet tredje seminar 22/23, oppstart fjerde seminar 23/24)

Foredrag:

Innlegg/samtale/foredrag om «Søskenrelasjoner» på "Lørdagselva" 13.mai (seminarrekke v Akerselvapsykologene)

Verv:

Styremedlem (representant IGA i arb. gruppe vedr Medlemsaktivitet / representant IGA i arbeidsgruppe Samlokalisering Gjerdrums vei 19)

Veiledning:

KV veileder (2 digitale grupper)

Prosessveileder Spesialpoliklinisk enhet (SPE) Gaustad, OUS

Gruppeveileder generelle kompetansemål LIS Kreftmedisin, OUS

Rustad, Nora:

Intervju med Anders Zachrisson, publisert i Katarsis, sommer 2023.

Veiledning: KV-veileder

Tjora, Elisabeth:

Veiledning:

Klinisk veileder ved alderspsykiatrisk poliklinikk ved Gaustad sykehus, 1 ½ time hver måned, på flere ulike former for gruppeterapi, med hovedfokus på en mentaliseringsbasert gruppe.

Tveit, Anne Margrethe:

Artikkel:

«Kva er det med dette som kallast gruppeterapi? – 6 forteljingar frå ei oppdikta gruppe». Publisert i Gruppenytt 2/2023.